

ANNA CZUBACKA
ANNA DEPTA
TERESA DOROSZEWSKA

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa — Państwowy Instytut Badawczy
annacz@iung.pulawy.pl

Odmiany orientalne w krajowej kolekcji tytoniu uprawnego*

Oriental cultivars in national collection of tobacco

Kolekcja odmian uprawnych tytoniu utrzymywana w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa — PIB, będąca częścią Krajowego Centrum Roślinnych Zasobów Genowych, obejmuje m. in. 160 obiektów tytoniu orientального. Wśród nich znajdują się odmiany określane jako typ basma, baszy-bagły oraz średniolistne orientalne. Pierwsze obiekty zostały włączone w już latach 20. XX wieku, a następnie kolekcja była stopniowo rozszerzana w kolejnych latach. Większość odmian w typie basma została pozyskana z Bułgarii, natomiast w typie baszy-bagły z ośrodków naukowych działających na terenie byłego ZSRR. Ponadto kolekcja obejmuje odmiany orientalne pochodzące z Albanii, Grecji, dawnej Jugosławii, Rumunii, Turcji, a także te, które zostały otrzymane z ośrodków japońskich, włoskich oraz francuskich.

Tytoń orientalny jest uprawiany na Bałkanach, w Turcji i w krajach Bliskiego Wschodu, a także w Zimbabwie. W wielu krajach udział tytoniu orientального stanowi zaledwie kilka procent całkowitej produkcji tytoniu, jednak jest on ceniony ze względu na walory zapachowe i smakowe pozyskiwanego surowca. Dla wielu rolników uprawa tytoniu stanowi dodatkowe źródło dochodu obok uprawy innych gatunków, ponieważ tytoń orientalny dobrze plonuje na ziemiach mniej urodzajnych.

Uprawa odmian orientalnych wymaga wysokiej temperatury w okresie wegetacji charakteryzującej klimat śródziemnomorski, wilgotnej zimy i suchego lata. Takie warunki zapewniają redukcję wzrostu liści, co umożliwia osiągnięcie wysokiej koncentracji związków aromatycznych w surowcu. Liście tytoni orientalnych zwykle są niewielkie, ale bogate w związki aromatyczne przy jednoczesnej niskiej zawartości cukrów i nikotyny. Są

* Prace zostały wykonane w ramach programu wieloletniego „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju” koordynowanego przez IHAR-PIB a finansowanego przez MRiRW.

suszone powietrznie na słońcu przybierając złotożółtą barwę. Dlatego uzyskiwany z nich surowiec cieszy się zainteresowaniem przemysłu jako składnik papierosów wzbogacający aromat.